

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 8. 84 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 30, 1945 — PONEDELJEK, 30. APRILA, 1945

TREBA JE
DAROVALCEV
KRVI!

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuj življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebni je še na tisoč darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenje.

Telephone: CHelsea 3-1242

ZADNJI BOJI V BEROLINU

Rusi so nemško posadko v Berlinu potisnili na prostor, ki meri komaj 10 kvadratnih milij okoli zverinjaka in goreče ulice Unter den Linden ter so zavzeli zloglasno Moabit kaznilnico ter 177 ulic notranjega mesta.

Poročila iz Moskve naznamajo, da je prva beloruska armada maršala Žukova vdariła čez Landwehr kanal ob jugozapadnem koncu zverinjaka in se bori v velikem parku sredi Berolina. Nemški radio naznana, da so Rusi že prišli v Lustgarten, ob katerem stoji cesarska palača, katedrala in muzej ob vzhodnem koncu široke ulice Unter den Linden.

V obrambi Berolina so Nemci izgubili na mrtvih in ujetih 156,000 vojakov.

Poleg tega, da armada maršala Žukova osvaja Berolin utico za ulico, je Žukov del svoje armade posadal na 85 milj dolgo fronto severno od mesta in se bori skupno z drugo belorusko armado maršala Rokosovskega.

Maršal Rokosovski prodira po pokrajini, ki je posejana z jezeri in je vpadel v Meklenburg.

Ameriška sedma armada je zavzela Monakovo, ki ima 850 tisoč prebivalcev in je v njem bil rojen nemški nacist. Ista armada je tudi zavzela zloglasno ujetniško taborišče Dachau, nekaj milij severozapadno od Monakovega in je osvojila 32,000 ujetnikov.

Iz Monakovega je armada generala Patcha vdariła proti jugu na Tirolsko in je od Inosta oddaljena še 27 milij, od koder vodi železница in cesta čez Brennerjev prelaz v Italijo. Na tem kraju je ameriška armada zavzela tudi Oberammergau, kjer prirejajo slovite pasijonske igre.

SEDMA ARMADA NA TIROLSKEM

Zbor ameriške sedme armade generala Patcha je razobil vse nemške utrdbe na Bavarskem in je vdrila čez mejo na Tirolsko na dveh krajih, da vdari na severna vrata Hitlerjeve redute, zadnje nacijske obrambne postojanke v Bavarskih Alpah.

Tretja ameriška armada generala Pattona prodira dalje proti Lainu, toda Patton je posadal dve oklopni diviziji v prodiranje južno od Regensburga proti Salzburgu in Berchtesgadenu.

Amerikanec ob bavarsko-avstrijski meji so od italijanske meje oddaljeni 47 milij, od Brennerjevega prelaza pa še 38 milij.

VSTAJA V MONAKOVEM

Prebivalci in vojaki v Monakovem so se uprli proti nacijem in so celo po radio pozvali zaveznike, da naj naglo zasedejo mesto, ki je tretje mesto Nemčije po velikosti. Ameriška tretja in sedma armada z veliko naglico prodirata proti Monakovem in poročila s fronte naznajajo, da se Nemci nikjer posebno ne povstavljajo v bran.

Radio postaja "Svobodna Nemčija" naznana, da so se nemški mornarji v Kielu uprli.

Poraženi nemški vojaki se podajo v velikih skupinah. V zadnjih 24 urah je odložilo orože 92,000 Nemcev.

GOVORICE O NEMŠKI KAPITULACIJI

V soboto proti večeru so se po vseh Združenih državah raznesle govorice, da je nemški gestapovski načelnik Heinrich Himmler Angliji in Združenim državam ponudil brezpogojno predajo Nemčije. — Churchill je celo podal izjavo, da mora Hitler tudi Rusiji ponuditi brezpogojno predajo, predno jo vse tri velike zavezne sramki, trije so socijalni demokrati, štirje krščanski socialisti in trije komunisti.

Predsednik Truman se je po

JUGOSL GOSPODARSKA DELEGACIJA DOSPELA V NEW YORK

Te dni je naravnost iz Beograda dospela v New York delegacija, da z washingtonsko vlado sklene lend-lease pogodbo. Delegacija obstoji iz dvanajstih članov, ki so vsi mladi in čvrsti možje.

POLETNA PRESTOLICA NA FILIPINIH PADLA

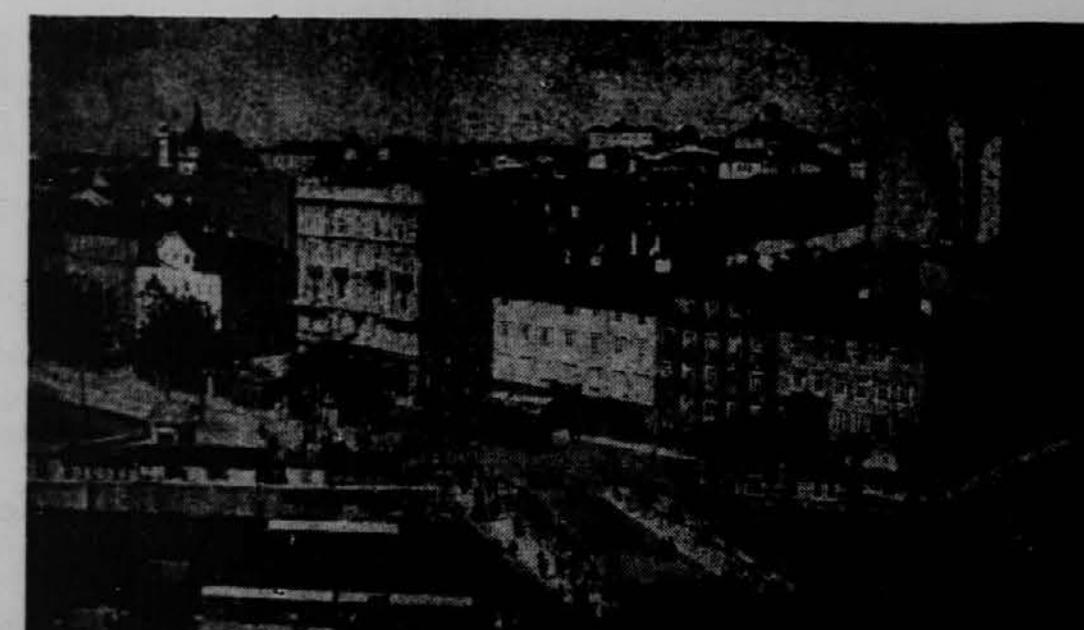
General Douglas MacArthur je iz svojega glavnega stana v Manili naznani, da je dolgo oblegana poletna prestolica na Luzonu na Filipinih, Baguio, slednjie padla.

Baguio se nahaja eno miljo visoko v gorah in prestolica je bila cilj generala MacArthurja ob vpadnega dne 6. januarja. Prestolica je bila zavzeta, ko je bila pobita vsa jaminevga, med drugim tudi to, da Slovenija ni tako razdeljana kot so govorila razna tozadevna poročila, po katerih smo moralni sklepali, da je porušen nekaj hiš. Malo napred od Novega mesta proti Ljubljani je mirnopeška in trebniška dolina v partizanskih rokah, od Št. Lovrenca dalje pa so zopet Nemci. Močna nemška postojanka je tudi v Zužembergu, ki je popolnoma porušen.

Na Gorenjskem so Nemci po dolinah, po gorah pa so partizani imajo tudi po takih krajih svoje močne postojanke, s katerih neprestano napadajo sovražnika.

Člani delegacije so: dr. Rudolf Bičanić, načelnik; poročnik Rudolf Lučovnik, njegov namestnik; Ivo Randić, tajnik; ostali člani: Branko Božič, Stefan Gajic, Rajko Laković, Julij Kimer, Milan Stanger, Mara Jovanović, Miloš Mijović, Djuro Šegović in Alojzij Džimnik.

REKA — BODOČA LAST PARTIZANOV

Slika kaže važno pristanišče Reko. Sredi spredaj je most, ki pelje čez Reko na Sušak, ki so ga partizani že zavzeli. Na Reki Nemci že razstreljujejo vsa važna poslopja, kar pomenu, da zamejajo mesto kmalu zapustiti.

Konec Mussolinija

Italijanski partizani so v soboto vstrelili bivšega diktatorja Benito Mussolinija, danes pa leži njegovo truplo na trgu v Milanu, in ljudstvo ga suje z nogami in pljuje nanj.

Mussolinija je ljudsko sodisce v vasi Dongo ob jezeru Como blizu švicarske meje ob sodilo na smrt in je bil vstreljen v soboto ob 4.10 popoldne s svojo priateljico Claro Petacci, njegovimi 12 tovarisem pa je bilo vstreljenih na nekem drugem kraju vasi.

HITLER JE BAJE UMRL

Poročilo iz Londona prinaša vest švicarske radijske postaje, ki pravi, da je Adolf Hitler umrl v nedeljo opoldne v svojem podzemskem glavnem stanu v Tiergartenu (zverinaku) v Berlinu in da je bil ob njegovi smrti pri njem propagandni minister dr. Paul Joseph Goebbels.

To poročilo sicer ni potrjeno, toda prislo je iz visokoga vojaškega vira v Monakovem.

carske meje. Kljub temu so ju pa tamošnji partizani prepoznali in vjeli, ko sta prosila za stanovanje v tamošnjem starem samostanu. Mussolini in njegov štajnik in skrivice, sta bežala tako, ko so partizani zavzeli Milan, potem, ko so tamošnje oddelke nacijske vojske pognali v beg.

Nacijska posadka v Genovi se je tudi podala partizanom. V Turinu so se vršili krvavi boji med partizani in nacijskimi partizani, pravi poročilo, so tudi zavzeli mesto Novarra, kakor tudi mesto Gallarate v Lombardiji, vso pokrajino ob jezeru Maggiore ter mesti Verona in Castellanza.

To je bilo predhodno poročilo, v soboto se pa je izvedelo, da so italijanski partizani takoj sodili il duceja in ga potem vstrelili.

FARRINACCI VSTRELJEN

Iz zelo zanesljivega vira v severni Italiji prihaja poročilo, ki pravi, da so italijanski partizani vjeli Roberta Farinaccija, ki je bil nekdaj tajnik fašistične stranke in največji zatiralec primorskih Slovencev. Kmalu nato, ko je bil prijet, je bil obsojen na smrt in vstreljen na javnem trgu v Arcore ob navzočnosti celega prebivalstva.

Partizanska radio postaja v Milatu naznana, da so partizani vjeli še naslednje visoke fašiste: šef generalnega štaba fašistične armade maršala Rodolfo Graziani, Achile Starace, zadnjega tajnika fašistične stranke Guido Buffarini - Guidi, bivšega državnega tapnika in več drugih.

Rusi so osvobodili Herriota

Ob koncu prejšnjega tedna je bilo iz Moskve naznano, da je rdeča armada osvobodila Edouarda Herriota, bivšega večkratnega francoskega ministrskega predsednika, ki je bil vržen v nemško koncentracijsko taborišče leta 1942, ker je kritiziral vlado maršala Henrija Philippe Pétaina in ji očital, da sodeluje z Nemci.

Podrobnosti o njegovem osvoboditvi niso znane in tudi ime koncentracijskega taborišča ni bilo navedeno. Rusko poročilo samo naznana, da je prva ukrajinska armada osvobodila Herriota zapadno od Berlina. Herriot je star 72 let.

John Fon premnul v Ridgewood, L. I.

V Ridgewood, L. I., je za srčno kapjo nenadoma umrl splošno poznani roják John Fon. Njegovi domači so ga v soboto našli mrtvega v postelji. Pokojni Fon je bil rojen na Koroškem pred 65 leti, pa je, predno je prišel v Ameriko, večinoma živel na Tolminskem v Primorju ter v Predragu okraj Črnomelj, Jugoslavija, po domače se je reklo po "Jurovihi". Pokojnik je bil več let naročnik "Glas Naroda". Bil je star naseljene v Ridgewoodu in je bil po poklicu mizar. Tukaj zapušča sina, v starem kraju pa ženo in hčer.

Njev pogreb bo v torek ob 10. s sv. mašo zadušnico v slovenski cerkvi sv. Cirila na Osmi na St. John's pokopališču v Middle Village, L. I.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja; njegovim zaostalim naše sožalje!

bilo navedeno. Rusko poročilo samo naznana, da je prva ukrajinska armada osvobodila Herriota zapadno od Berlina. Herriot je star 72 let.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANESI

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenia Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$1. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.50: ZA POL LETA — \$3.50: ZA ČETRT LETA — \$2.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemši soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Naše javne denarne zadeve

Sedaj, ko imamo novo administracijo, oziroma administracijo predsednika Trumana, je prav vse jedno, kdo je zakladniški tajnik naše vlade. — Mr. Henry Morgenthau Jr., ali pa senator Walter F. George, ali kedorkoli, položaj glede denarja in naših finančnih oziroma izposjevanja, plačevanja tozadavnih obresti, davkov, mednarodne valute, itd., bodo ostali popolnoma neizpremenjen, oziroma ravno tak, kakor je bil vedno tokom sedanja svetovne vojne.

Temelji finančnega poslovanja se namreč ne morejo spremeniti tekom par mescev ali celo tekom par let, ako želi oni, ki imajo opraviti z narodnim denarnim položajem, da ne zavlada v deželi popolna finančna zmeščjava ali kaos. To velja tudi glede vojne v Evropi, oziroma glede pričakovanega konca evropskega dela naše vojne, in tudi za slučaj, da se obe naši vojni, evropska in azijska, še nedogledno podaljšati.

Da bode temu tako, nam dokazujejo naša vojna posojila. Od kar se je pričela vojna je naš zakladniški tajnik, oziroma zakladniški oddelek naše vlade, skrbel za to, da imamo sedaj največji državni dolg tekom obstoja naše republike. Toda ta državni dolg je tak, da naša vlada nima radi njega velikih izdatkov.

Na tisoče bank v vseh državah naše republike, na primer, ima na bilijone in bilijone vladini obveznic, katere dozajajo $\frac{1}{2}$ do 2 odstotkov obresti na leto. Te obveznice ali bondi so na javnem trgu vedno več vredne, kakor je bila njihova prвтна cena, oziroma \$100.

Na tisoče zavarovalnih družb, hraniilnic in drugih finančnih korporacij, lastuje nadaljnje bilijone vladinih bondov, kateri donašajo dobičke v vrednosti od $2\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{2}$ odstotkov vredne kupone na prвtvo vlogo.

Baš kakor imajo sedaj naši čitatelji in mi toliko vojnih bondov, kakor jih nismo nikdar preje imeli, tako imajo tudi vsi naši denarni zavodi tako velike količine teh bondov, kakor jih niso imeli nikdar preje v svoji zgodovini.

Vse te vrednostne listine, katere so last zgoraj imenovanih denarnih zavodov, se vedno lahko prodajo in radi tega se njihova cena redno spreminja v obeh smerih, oziroma po domači: navzdolj ali pa navzgor.

Ako bi pa sedaj dobili novega zakladniškega tajnika, kateri bi pričel nekoliko finančnih poizkusov na polju imenovanih bondov, na ta način, da bi povišal obresti, katere prispevajo lastnikom imenovani bondi, potem v resnici nihče ne ve, kaj bi se zgodilo, kajti stroški v zvezi z našim neizmerno velikim državnim dolgom, bi se takoj povečali, in posledice temu bi brezvonom bila ta, da bi se davki še bolj povišali, ker inače bi vlada ne zamogla plačevati letnih obresti na vse prodane bondne. Vrednost bondov, katere lastujejo sedaj naša banke in drugi slični zavodi, bi hipoma pričela padati, in posledica temu bi bila, da bi neštevilno bank in sličnih zavodov moralo prenehati z poslovanjem, kajti njih solventnost bi v tem slučaju pretila velika nevarnost. Vojno posojevanje je izredno delikatno, in bi lahko propadlo zgolj iz strahu pred neznanom bodočnostjo.

Radi tega se nihče ne drzne spremeniti sedanja finančnih položaj, ker vsakdo ve, da bi oni, ki bi skušali to storiti, izvršil — politični samomor.

KUPITE VOJNE BONDE!

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PRVI DNEVI VELEVAŽNE MEDNARODNE KONFERENCE

Konferenca v San Francisco

Sovjetska Rusija zahteva tri glasove. — Arnautluk (Albanija) zahteva pripoznajne. — Izvrševalni odbor jednjstih narodov.

San Francisco, Cal., 28. apr. — Mednarodna konferenca se pričela včeraj določedne in sicer z tem, da je Sovjetska Rusija zahtevala pri svetovni konferenci troje glasov, oziroma glasove za troje neodvisnih narodov, kateri so člani Sovjetske Rusije. Naši, oziroma ameriški delegatje so bili mnenja, da Rusija tega ne bo de zahvalila, toda ujihove na de se so v tem oziru izjedovile.

Sovjetski komisar inostranih zadev, Molotov, je namreč takoj obvestil glavne delegate o stalih 45 držav, da bode to zahteval. To jim je naznani že pred otvoritvijo konference, katera je pričela z svojim zasedanjem včeraj določedne ob 10:30 (po pacifičnem času).

Tozadavna zahteva, katero je Molotov predložil zastopnikom zbranih narodov, določa, oziroma predлага, da dobita republikana Ukrajina, kakor tudi republika Bjala Rosija vsaka po en glas, in da se pri konferenci odkaže poleg Rusije, tudi imenovanima republikama vsaki po en sedež, oziroma ravno toliko, kakor ostali Rusiji.

Istodobno je dobil ruski zastopnik, Vjačeslav Molotov, odgovor maršala Stalina, na njegovo poročilo glede posvetovanja z ozirom na vprašanje Poljske, katero je imel takoj po svojem prihodu v Washington z predsednikom Trumanom in angleškim ministrom inostranih del, Anthony Edenom.

Njemu je sledil zastopnik Kitajske republike, Mr. Sung, ki je v svojem govoru pojasnil, da je dobiti vse potrebno, da se ukrene vse potrebno, da se agresivnost, zlasti pa divjštvo, s kakoršnjim je nastopila nacija vojska, nikdar več ne obnovi.

Tekom včerajnjega večera je naš državni tajnik, Stettinius v dolgem govoru delegatom konference pojasnil namen konference v svrhu ustanovitve trajnega miru potem, ko sta Nemčija in Japonska popolnoma poraženi.

Njemu je sledil zastopnik Kitajske republike, Mr. Sung,

ki je v svojem govoru pojasnil, da je dobiti vse potrebno, da se ukrene vse potrebno, da se agresivnost, zlasti pa divjštvo, s kakoršnjim je nastopila nacija vojska, nikdar več ne obnovi.

KONFERENCA AMERIŠKIH REPUBLIK

(F. L. I. S. — Common Council)

Med-ameriška konferenca, ki je vršila pred kratkim v zgodovinskem gradu Chapultepec, Mexico Cityju, je vzel v pretres vojne in ni ovne probleme, ter je obenem: i veček "vezi do telega sestava" med dvajsetimi ameriškimi republikami, ki so bile zastopane na tej v zvezi konferenci. Ker je bila varnost Zapatne poloblike eden najglavnnejših predmetov v konferenci, je bil tudi največji zaključek zborovanja dogovor o akciji z ozirom na potrebo skupnega nastopa proti morebitnemu napadu ali agresiji. Ta dogovor takoreč zaseči vse druge uspehe te konference in stopstva na omenjeni konferenci Združenih držav, kot tudi mnogo latinsko-ameriške države, ki so niso priznale.

Potom pogojev tega dogovora so se ameriške republike zavezale, da jamčijo medsebojne meje, samostojnost in politično neodvisnost, ter so tudi podpisale zaobljubo sodelovanja v obrambi katerikoli ameriške države v slučaju, da isti preti agresiji ali sovražni napad bodisi od strani ameriške, evropske ali katerje druge sile.

V izpolnjevanju te obljube se bodo podpisane republike poslužile mirnega načina izvravjanja morebitnih sporov, toda v skrajni potrebi pa bodo tudi uporabile silo proti agresorju.

Takoreč zaseči vse druge sile, ki ostalih držav.

Tekom včerajnjega dneva je prišlo semkaj poročilo iz Tirane, glavnega mesta Arnautluka (Albanije), da je tamожnja narodna vlada — z održitvijo Rusije, zahtevala, da se je pripozna, in da se je takoj odkaže sedež pri mednarodni konferenci v San Francisco, Cal. Položaj glede Albanije je toraj ravno tak, kakor omi svobodne Poljske republike, katere vlada je v Varšavi, ne pa v Londonu. Predsednik Arnautluka, Enver Hodža, je že preje zahteval pripoznanje narodne vlade v Tirani, kateri pa predseduje. To je storil potom jugoslovanske vlade, kajti program albanske vlade za bodočnost tamošnjega naroda je oni isti, kakoršen je načrt vlade v Jugoslaviji, katerega sta održila maršala Stalina in Tito. Albanska vlada v svojem programu niti ne

menja kralja Zoga, ki razkošno živi v neki vili blizu Londona na stroške siromašnega naroda v Arnautluku.

Albanija se namerava pri-

družiti vseslovenski zvezi, oziroma zvezi med Sovjetsko Ru-

sijo, Československo, neodvisno

Poljsko, Jugoslavijo in Bolgari-

ijo. Enver Hodža v svojem po-

poročilu in zahtevi tudi izjavlja

glede svojega naroda: "Da-

sirovino smo mi le mali narod

v Evropi, nismo v vojni na-

pram fašistični vojski pretili

manj krv, kakor veliki narodi.

Vsled tega upamo, da nam bo

do veliki narodi pomagali, da

dobimo naše pravice."

Tekom včerajnjega večera je naš državni tajnik, Stettinius v dolgem govoru delegatom konference pojasnil namen konference v svrhu ustanovitve trajnega miru potem, ko sta Nemčija in Japonska popolnoma poraženi.

Tekom večera je govoril tudi angleški minister inostranih del, Anthony Eden, ki je pozival vse narode, naj delujejo skupno in sporazumno, dà se zagotovi bodoči mir in red vsega sveta z pomočjo popolnega sporazuma vseh svobodo ljudi in popisal vojno med Japonsko

in Kitajsko, katera se je prav zaprav pričela že tedaj, ko so Japonci zasedli brez vsakega razloga veliko kitajsko pokrajinijo Mandžurijo.

Njemu je sledil dolgi govor

sovjet, komisarja inostranih del Vjačeslava Molotova, ki je govoril v ruščini, ter se izrazil

za jednake pravice vseh narodov.

Ten povodom je tudi po-

pisal napredek Sovjetske Ru-

sije, kakor tudi sedanjo vojno,

v kateri je ruska marljivost in

junaštvo ruske vojske doseglo

kar najlepše uspehe. Radi tega

predlaga Sovjetska Rusija, da

se ukrene vse potrebno, da se

agresivnost, zlasti pa divjštvo,

s kakoršnjim je nastopila

nacija vojska, nikdar več ne

obnovi.

Tekom včerajnjega večera je

govoril tudi angleški minister

inostranih del, Anthony Eden,

ki je pozival vse narode, naj

delujejo skupno in sporazumno,

dà se zagotovi bodoči mir in

red vsega sveta z pomočjo

popolnega sporazuma vseh

svobodo ljudi in popisal

vojno med Japonsko in

Kitajsko, katera se je prav

zaprav pričela že tedaj, ko so

Japonci zasedli brez vsakega

razloga veliko kitajsko pokrajinijo

Mandžurijo.

Njemu je sledil dolgi govor

sovjet, komisarja inostranih del

Vjačeslava Molotova, ki je govoril v ruščini, ter se izrazil

za jednake pravice vseh narodov.

Ten povodom je tudi po-

pisal napredek Sovjetske Ru-

sije, kakor tudi sedanjo vojno,

v kateri je ruska marljivost in

junaštvo ruske vojske doseglo

kar najlepše uspehe. Radi tega

predlaga Sovjetska Rusija, da

se ukrene vse potrebno, da se

agresivnost, zlasti pa divjštvo,

s kakoršnjim je nastopila

nacija vojska, nikdar več ne

obnovi.

Tekom včerajnjega večera je

govoril tudi angleški minister

inostranih del, Anthony Eden,

JUGOSLOVANSKO-SOVJETSKA POGODBA

(Vir: Information Bulletin, Embassy of USSR, Washington, D. C., Vol. V, No. 42) — Uvodnik v "Izvestiji". 12. aprila, 1945:

Pogodba prijateljstva, vza-kolaboracije. Tačka izjava je jenome pomoći in povojne kolaboracije, ki sta jo sklenili Sovjetska zveza in Jugoslavija včeraj 11. aprila, je bila sprezagotovljena, da bo to podvzeteta v Sovjetski Rusiji z občutkom najbolj gibokega za-dovoljstva.

Pogodba je sklenjena za do-bo 20 let in ima dve objektivi med obema deželama, kar se je vojskovanje se proti Hitlerje-vi Nemčiji do konca, do popol-nosti zmag — in v borbi proti fašistični banditi. Bratske ve-skupnemu sovražniku ojačati-zi, ki družijo slovenske narode prijateljstvo med narodi Jugo-slavije in Sovjetske zvezze in vojnem času. Utrdil jih je res zagotoviti njihovo tesno sode-kri obeh narodov, ki je bila na-lovanje v vojni in miru.

Vsebina kratkih odstavkov tega jedrnatega dokumenta je velikega pomena. S to pogodbo sta Zvezda sovjetskih socialističnih republik in Jugoslavija povzeli korake, da ena drugi nudit vojaško in drugo pomoč v mri in po načinu na razpo-loženju, obobe v sedanjui vojni in v slučaju, če se zaplete ena izmed zavezočih se strank v zopetno vojno z Nemčijo, ko bi ponovno pričela izvajati svoje agresivne smernice, ali z kako drugo državo, ki bi se pridružila Nemčiji za tako agresivno akcijo.

V območju pogodbe z 11. aprila sta USSR in Jugoslavija povzeli zadružne korake v mednarodnih aktejih z namenom, da se zagotovi mir in zavarovanje v duhu najiskrenje-

ne. V tej borbi so si ustvarili svojo lastno, res demokratično oblast in svojo lastno narodno vojsko, koje velike zasluge priznava ves svet.

S pomočjo Rdeče armade in vseh Sovjetskih narodov v sku-pni borbi z zavezniškimi deželami proti skupnemu sovražniku — roparski Nemčiji — so branili svojo svobodo in državno neodvisnost.

Zdaj se borba proti Hitlerjevi Nemčiji približuje svoju koncu. Popolno osvobojenje vse Jugoslavije je zagotovljeno v bližini bodočnosti. In jugoslovanski narod sedaj venci borbo za svobodo in neodvisnost svoje domovine z zgodovinsko pogodbo s Sovjetsko zvezzo.

Že od prvega začetka sta obe deželi korakali roko v roki v vojski proti Hitlerjevi Nemčiji. Vsi se spomnjamamo, ko so Nemci plitkali proti Stalingradu, da so se jugoslovanski partizani junačko borili proti skupnemu sovražniku in zasta-vili premik dela nemške oborožene sile. Jugoslovanski parti-zani so držali nemške napadale v neprestani napetosti; niso depustili, da bi uporabljali jugoslovanska sredstva v vojni proti Sovjetski zvezzi; udarili so Nemcem za hrbet in jih pre-morali ozirati se vedno nazaj v neprestanem strahu.

Kot Poljska in Čehoslova-ka, preživlja tudi Jugoslavija velike zgodevinske dneve. Na-vna podlaga za veliko bodočnost teh držav se polaga v bitkah za osvobojevanje izpod Hitlerje-vega jarma. Z preizkušeno modrostjo, pridobljeno v grena-kih preizkušnjah zadnjih let gradijo njihovi narodi ustavo-za novo civilno administracijo na razvalinah starega sveta, ki so ga porušili Hitlerjanci. Iz razumno zunanjo politiko stremijo najprej zavarovati svojo bodočo svobodo in neod-visnost s pomočjo Sovjetske zvezze in v kolaboraciji z Zdrženimi narodi.

Borba jugoslovanskih rod-jubov predstavlja ne samo doprinos za vojaško stvar, temveč tudi za moralno in politično premagajo fašizma. Jugoslovanski patrioti, boreči se herojsko pod vodstvom maršala Tita, se neomajljivo verjeli v znago Sovjetske zvezze. Trdno so zapali, da bo Sovjetska zveza premogla sovražnika, ga sramotno vrgla iz njenih dežela in pomagala brat-skim narodom Jugoslavije, da se osvobodijo iz nemško-fašističnega jarma.

Dovoljeli so dan, ko je Rdeča armada vrgla zoprerna sovražiga s svoje dežele in stopila na jugoslovanska tla, osvobodila Belgrad in skupno s četnimi maršala Tita pričela zgnajati Nemce iz Jugoslavije.

Skupno dosegrena zmaga je sedaj venčana z pogodbo prijateljstva, vzajemne pomoči in povojne kolaboracije med U. S. S. R. in Jugoslavijo, imajoč za cilj, da se vojna nadaljuje do konca ter da doprinese kar največ k povojni organizaciji za mir in zaščito. Pogodba je v vitalne interese obeh narodov. Na prvem mestu zahteva-jo ti interesi zgradbo zanesljivega branika proti nemški agresiji. Tudi ni slučaj, da do-čela pogodba ne samo za obširno vzajemno vojaško pomoč v sedanji vojni proti Hitlerjevi Nemčiji, temveč tudi za pomoč v slučaju, da se Jugoslavija ali Sovjetska zveza zopet znajdeti zapleteni v vojno z Nemčijo, če bi ta spet postala agresiva. In ne samo Nemčijo, temveč z katerokoli drugo državo, ki bi se pridružila Nemčiji predno ali na katerokoli drugo obliko v takši vojni.

Skozi vso svojo zgodovino so bili slovenski narodi v vzhodni Evropi predmet ro-parskih smernic nemškega imperializma. Te smernice so na-sle oporo v teh deželah od strani demokraciji sovražnih krogov. Bile so to fašizmu na-klonjene smernice reakcionarnih elementov, ki so služili od-prto ali prikrito kot nemški agenti v vzhodni Evropi in ki so gnojili korenine nemške agresije.

Rečeno je, da se zgodovina ponavlja. Zgodovina nemške agresije se ne sme nikoli več ponoviti. Nemška agresija pro-ti vzhodu se je že razbila ob nepravično oviro, ki jo je u-stvarila volja slovenskih narodov, tesno povezanih v kola-

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA THE INCREDIBLE TITO Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da posjetite narodno prejko mogoče. K narodni priložite v dobrem začetku gotovino oz. znamke (Zdrženih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street New York II, N. Y.

borecij in prijateljstvu, pove-zana v skupnem cilju in v sku-pnem delu. V blagor vse Ev-rope in vseh svobodoljubivih dežel in narodov je služiti za dosegajo tega cilja.

Pogodba prijateljstva in vzajemne pomoči, ki je bila podpisana v Moskvi včeraj, je nov in celo bolj značilen dokaz čvrste zunanje sovjetske politike, ki se nemorno trdi v interesu bitrega in popolnega poraza skupnega sovražnika vseh demokratičnih dežel na-pora za Hitlerjeve Nemčije.

(SANS.)

ODSOTNI VLADAR BOLGARIJE

Sofija, (ONA). — George Dimitrov, legendarni bolgar-ski komunist, daje nasvete, vraga in inspirira svoje dete, vladu domovinsko fronte na Bolgarskem, ki zdaj dela svoje prve korake.

Dimitrov je postal slaven leta 1933, o priliki sodnijskih razprav radi požara berlinskega Reichstaga. Pozneje je na Nasvetoval je v tem članku, da velja pedreti razredno borbo naprom, katerih cilj je gospodarska obnova in rešitev drugih narodnih problemov.

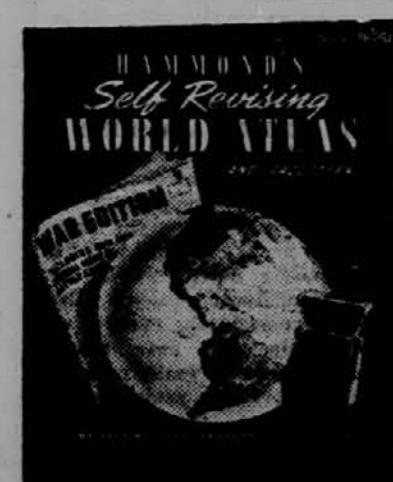
"Razredni boji bodo trajali naprej, dokler bodo obsto-jali razredi," je pisal Dimitrov v tem članku. "V sedanjem notranjem položaju Bolgarije pa ne bi bilo umestno poglobljati razredna nasprotna. Velja jih ublažiti v skladu s skupnimi cilji za doseg gospodarske stabilizacije in za svobodo in neodvisnost bolgarskega naroda."

RAD BI IZVEDEL:

Rad bi izvedel za naslov moje sestrične Jožejo Kuplenik, katera živi nekje v Zdrženih državah. Doma je iz Novih gore, fara Št. Peter pri Novem mestu. Ako kdo ve njen naslov, ali pa ako sama čita te vrstice, naj se javi podpis-nemu. — Jože Kuplenik, Box 141, Noranda, Quebec, Canada.

NOVA IZDAJA - Hammondon S V E T O V N I ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S N A R O D A", 216 West 18th Street, New York II, N. Y.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

:: HELP WANTED Help Wanted (Male)

The ALASKA RAILROAD U. S. DEPT. OF INTERIOR

POTREBUJE

MOŠKE

ZA

ESSENTIAL SLUŽBOVANJE SECTION LABORERS

CNE IZURJENI

DOBRA PLAČLNA LISTVICA PODPISATI JE TREBA LETSKI KONTAKT

Družavna služba 26-dnevne plačljive letnih počitnic in 15 dni plačljive bolniške odstopnosti. Pokojnine. Trosta voz-janja. — Stanovanje je možno dobiti.

U. S. EMPLOYMENT SERVICE OF W. M. C.

87 MADISON AVE., (28th ST.) Street Floor New York City (83-85)

B O Y S

Post-war opportunity with a fine firm

6 DAY WEEK — STEADY WORK GOOD PAY

ADVANCEMENT IN A RETAIL CLOTHING STORE

also a

P O R T E R

Good pay, steady work, pleasant work

ing conditions

Call CL 5-9890

Apply at:

YOUNG ROBBIN

200 WEST 51st ST. N. Y. C. (84-90)

POZOR MOŠKI!

M I Z A R J I

IZURJENI

MOŽJE ZA STROJEV IN PORTER

5½ dñi na teden: 1½ za madrene. Strojna služba za pravne možje. Vpra-sajte: PETER A. ZUCCHI

312 E. 92nd ST., N. Y. C. (2nd floor) (78-84)

M O Ž

MOCAN. ZA SPLOŠNO DELO V KNOTTING MILL

STALNO DELO: DOBRO PLAČANO

200 GOLD ST. 3rd floor BROOKLYN

(84-90)

BUY "EXTRA" WAR BONDS

SUPERINTENDENT

13 družin, moderno poslopje: 8120, površje Se 1 sobe; plin, elektrika.

Poklicite pred 1. uro, ali po 6.

JE 7-8603

(84-86)

TESARJI in MIZARJI

in PLESKARJEV POMOCNIK

ZA OPREMO TRGOVIN

DOBRA PLAČA, poleg tega vadimo.

STALNO DELO: Vprašajte

ATMOR STORE FIXTURE CO.

107 BOWERY N. Y. C. (84-86)

SABLA GARAGE

235 PARK AVE. BRONX (84-90)

D V A M O Š K A

DA SKONČATA DELO IZKOPANJA KLETI

DELO: DOBRO PLAČANO

Olinville 5-3466

Poklicite zvezec po 7. uro

UPHOLSTERER

SPLOŠNO EZRIJENOSTO

DOBRA PLAČA: STALNO DELO

Sprejeti mož imo prednost.

STANDARD CHAIR

127 Lexington Ave. N. Y. C.

(84-86)

YOUNG MAN

WANTED

GENERAL WORK. — \$30 — 41 hours

STEADY: POST-WAR

BRONX LEATHER CO.

1007 JEROME AVE. BRONX (84-86)

(84-86)

GIRL or MAN

Experienced

FOUNTAIN and LUNCHEONETTE

Day or night. Good pay, good tips.

steady work. A post-war opportunity.

Call IN

Gadje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

(16)

Zunaj rožljajo ključi. Nevidno tekstne litice na okovanih vratih, in spet utihne vse. Paznik se maloklaj spotika nad nočnimi kriki; vajen jih je. Vsi, kar jih čaka tu pravica, spe težko in kriče v sru. Včasih, ko leži Janez vznak in ne more zapreti oči, ga obide, kakor bi stene te mreže hiše drblete od gorja, ki se valja med njimi; tihota noči tu ni tihota, mar več snop stotern zamirajočega ječanja. Mučna bruhna spečim iz sanj: vsaj ona hoče biti svobodna v kraljestvu okov!

Janez je stisnil pesti na srce, ko se je prebudil: prostost — dom — Zina — in Petschnigov pljunc ter mrzla resničnost med golimi stenami! Ali kar je premisljal v teh dolgih nočeh, kipi v srem više od vse bolečine.

"Da, da, pravica je," šepeče strastno v svojo samoto, "resnica je in pravica je, ki se izpolni sama od sebe, če bi tudi poslednji njen vernik poginil. Naj se ne zlomi tisoč let zvestobe, Kastelkin sin: v tebi izkušajo grudo iz naše zemlje, kapljo iz reke krvi, eno iz petnajstisoč dřuš; naj se izkaže pravičenje od njihovih ključev, trjo od sodnikov, osabnejše od sile! Živ ali mrtve boš povelenčan v prihodnjem stoletju: da niso Krista križali, bi bil ostal ubogi Jud, ki je bil."

On čuti utrip zmagne v svojih žilah in vero dočev v svoji duši. Zgodovina, ki snuje bogove, kje tam zunaj, diha noter v ta zakljenjeni grob.

"Težka kladiva padajo; toda mi smo triji od jekla. Kujte, kovači! Kladivo poka od lastnih udarcev; vi menite, da knjete smrt, pa kuječe brst in življenje. Kaj za to, če se odkrhne drobni in izgine? Zdaj gre za vse, ne za enega, ne za sto. Janez bodi trd, da se ne vpogne, petnajstisoč bratov in sestra, izmed katerih si bil izbran!"

Mati mu raste pred očmi, ponosno križenrok, kako gleda po gruntu, polna divje odločnosti. On ve, da ji ne klone glava, kljub vsemu ne; veseljnemu narodu bi jo pokazal v teh časih ognjene izkušnje!

"Kastelei in stara pravda! Čuj sina, mati, in spavaj mirno; ne prošnje, ne vdihna ne bo iz mojih ust, v mojem srem ne senčice plahosti. Povej to svojemu gruntu, stara, malemu in velikemu, ki je vseh skupina last . . ."

Oslabelo telo mu igra v drgetu zanosa.

"Ali ti nisem rekel, Zina, tisti večer: kar je v naju, ne umre? Če bi prav tisočkrat strohnel v tej jami, bom vendar pri tebi, zakaj gad je zemlja, naša večna zemlja, ki je spoznala svoj zakon in božji ukaž; kjerkoši boš hodila, me boš gledala z očmi, čutila pod nogami . . . In zemlja se bo krčila in sama kričala, če tudi zadnjega iztrebijo ž nje, in nihče ne bo stal na nji, kdor ne priseže na staro pravdo!"

Znoj mu rosi čelo in sence; truden je. Komaj, komaj odpira trepalnice. Ječa se polni z drobnim, tihem zvenenjem, ki poje ujetemu gradu uspevanko. Iz stene raste nekaj, pomika se bliže, stoji pri postelji, sklanja se k njemu. Obraz je, včasih kamenit in oščen, včasih mlad, mil in ljubeč. Mati? Zina? Oboje se zliva v eno; močan angel razgrinja perot nad jetnico; on svojega gada ne da . . . Čuj šepet — strah, kako votel in mrzel:

Daj sina, ljubega, zemljo — daj gada, meni je zapisan! Hočem ga imeti — daj!"

Toda angel odgovarja:

"Vprašuješ me, ker ga sama ne moreš vseti . . . Gad ne pogine, gad je moj: odkar so ga bili in opļuviali, tebi zapisali in živega pokopali, ni več Janez, ampak Pravica-Rensica, ki ne umre, dokler ga jaz ne zapustum . . . Vera Upanje-Ljubezen drži Pravico-Rensico; iztraj jo, Smrt, če si nama kos!"

Zli glas molči.

In Janez diha mirno. Potok šumi po dolini. Škrjanec pojo nad njivami. Nedeljski zvonovi

(Nadaljevanje prihodnjič.)

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO
SADJEREJSTVO
POLJEDELSTVO
Skoro 1400 strani —

750 Slik
Popolni voditelj za vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE novih ilustracij!

EDINA VRTRNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nič vsekakš besed — vse je jasno, razločno, vporabne.

\$4.00

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

To knjige je uredil E. L. D. SEY.
MOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga conijo vrtnariki in vedena

Tukaj je v eni samo knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELETI! 10.000 člankov vam podrobno pokaši vse vse o vrtnarstvu, o saditvi in sezjanju, o gojenju in oskrbi vrta. Najnovije pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za umišljavanje skodeljevec, gojenje divljih rastlin, nova sostavitev eplet! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Priredeno za vseko posebje v Združenih državah, za vseko zemljo in vseko sezonu.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

DAROVI ZA WRFASD.

New York, N. Y.

Uprava "Glas Naroda" je danes odposlala na zgorajšnji urad ček v znesku \$27.—, katere je v pokritje darov, ki jih je prejela v to vrhu tekom meseca aprila.

Darovalci so sledči:

John Grum, Springhill, N. S., Canada ..... \$ 3.00

Frank Primosich, Hasbrouck Heights, N. J. \$ 3.50

Frank Barley, Newton Falls, O. \$10.00

Frank Raspotnik, Des Moines, Iowa ..... \$ 2.50

Miss Katarina Pfeifer, New York City ..... \$ 3.00

Frank Skocaj, Richmond Hill, L. I., N. Y. .... \$ 5.00

Skupaj \$27.00

V imenu zgoraj omenjene vstanove se tem potom praviskreno zahvaljujemo vsem omenjenim darovalcem.

Uprava "Glas Naroda"

Iz Urada SANS-a,

Chicago, Ill.

Poznani rojak in večkratni

govornik na SANSovh pri-

dih, Josko Ovn, se je

dni vstavljal v našem uradu, ku-

pil par iztisov revije "Libera-

tion" ter daroval za politično

akeijo \$20.

Iz New Yorka smo prejeli od

Rada Vaxpotič vsoto \$10 kot

izkušnike od partizanskih zve-

zid; v Girardu, Ohio, pa je za

politično akeijo daroval rojak

Jack Taucher \$10.

Revija "Liberation", ki je

pred kratkim izšla, se prodaja

v SANS-ovem uradu. Naše po-

družnice in posamezni ope-

zarjamamo, da jih naročijo od

nas in ne iz New Yorka. Za

Slovence jih razpečava sami

SANS, 3935 W. 26th Street,

Chicago, 23, Ill.

Ko smo prejeli nad 100 ori-

ginálnih fotografij iz Slove-

nije, smo naleteli na zaprke pri-

identifikaciji nekaterih oseb.

Zadnje čase pa smo dobili na-

dajne informacije in pojasni-

la.

Slika na platnicah revije

"Liberation" kaže pohod slo-

venske partizanske brigade ne-

ke na Dolenjskem. Med posa-

mezniki smo ugotovili imena

sledčih: Prvi (od desne ne le-

vo) je general-lajtnant Jaka

Avišč, tedaj član štaba sloven-

ške narodne vojske in parti-

zanskih odredov Slovenije, se

daj komandan posadke v Bel-

gradu; 3. Josip Vidmar, pred-

sednik slovenske vlade, 4. dr.

Marijan Breclj, 6. poznani a-

kademske slikar Božidar Ja-

kac, 7. profesor Josip Jeras,

9. učitelj Martin iz Toplic, 13.

Franjo Leskošek in 14. dr. Jo-

že Rus.

Pravo ime polkovnika "Da-

čija" — narodnega junaka Slo-

venije" — je Stane Semič.

General-major Dušan Kve-

der (Tomaž) je sedaj glavni

komandant slovenske vojske.

Poleg duhovnika drž. Mi-

kuša (desno) je Lado Kozak

(levo), urednik liste "Kmečki

glas," ki je prenehal izhajati in

so ga nadomestile 'Dolenjske

Novice."

Ameriški letalec Sgt. Pal-

mer Lerin, kojega pogreb v

Črnomlju je slikan, je bil se-

strelen od Nemcev nad Dra-

gatušem v Beli krajini.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

Hišna delavka — SPI NOTRI —

Lastna soba — Dobra plača

Prijetna okolica

Poklicite: LENI POLENTINO —

LEHIGH 4-3345

Poklicite: ESplanade 5-7749

(81—87)

Hišna delavka — SPI NOTRI —

Lastna soba — Dobra plača

Prijetna okolica

Poklicite: TRAVEL SPORTWEAR

180 GRAND ST. N. Y. C.

(81—87)

Hišna delavka — SPI NOTRI —

Lastna soba — Dobra plača

Prijetna okolica

Poklicite: FAIR DRESS

345 WEST 40th ST. N. Y. C.

(79—85)

Hišna delavka — SPI NOTRI —

Lastna soba — Dobra plača

Prijetna okolica

Poklicite: DE VINCENTO & YULA

28 EAST 4th ST. N. Y. C.

(81—87)

Hišna delavka — SPI NOTRI —

Lastna soba — Dobra plača